

ELEKTRİKTE SUYUN PAYI % 25,33 LİNYİTİN % 17,76 DOĞALGAZIN % 43,80

EMO Ankara Şubesi
ankara@emo.org.tr

DIE tarafından yılın ilk dokuz ayına ait elektrik üretim ve tüketimi ile ilgili rakamlar 21 Aralık 2005 tarihine yayımlandı.

Üretimdeki gelişmeler şunlar:

2005 yılının ilk dokuz ayında toplam elektrik üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,8 oranında artmış ve 2004 yılının ilk dokuz ayında 111.409,8 GWh olan üretim bu yılın aynı döneminde 119.577,8 GWh olarak gerçekleşmiş.

Toplam üretimin dörtte biri barajlardaki su ile gerçekleşmiş ve hidrolik santrallerin toplam üretimdeki payı yüzde 25,33 oranındadır.

Elektrik üretiminde linyitin önemi giderek azalıyor. Toplam üretimde linyitin payı yüzde 18'e düştü. İskenderun'da ithal kömür ile üretim yapan Siemens santrali (Sugözü) sayesinde bu oran büyük görünüyor. Yerli linyit kullanımı çok azaldı.

Toplam üretimin yüzde 43,8'i doğalgaz santralleri tarafından gerçekleştiriliyor.

Devlete ait (özelleştirme kapsamındaki) hidrolik ve termik

santrallerde üretim yapan EÜAŞ'ın (Elektrik Üretim AŞ'nin) toplam üretimdeki payı geçen yılın ilk dokuz ayında yüzde 41,05 iken bu yılın aynı döneminde yüzde 46,44'e olmuş.

Otoprodüktörler (kendi sanayi tesisleri için elektrik üretenler) fazla üretimlerini daha önce enterkonnekte şebekeye satıyordu. Bu uygulamadaki engellemeler nedeniyle toplam üretimdeki payları yüzde 15,69'dan yüzde 10,75'e düşmüş. Bu düşüş, sürekli hale gelmiştir.

Enka'nın 3 doğalgaz santrali, Siemens'in ithal linyit santrali ile diğer üretim şirketlerinin toplam üretimdeki payı yüzde 34,42'den yüzde 42,81'e çıkmıştır.

Enerji Kaynağı	2004 İlk Dokuz ay		2005 İlk dokuz ay ay	
	Miktar (Gwh)	Oran (%)	Miktar (Gwh)	Oran (%)
Toplam	111.409,80	100,00	119.577,80	100,00
Termik	74.406,50	66,79	89.251,40	74,64
Taşkömürü	8.167,5	11,00	9.331,7	7,90
Linyit	15.551,9	20,90	21.211,0	17,78
Füzelül	6.592,8	5,98	4.826,8	3,97
Yerli kömür	17,5	0,02	0,0	0,00
Doğalgaz	42.568,3	37,21	62.976,8	43,80
Jactermal	75,7	0,10	70,0	0,07
LPG	290,3	0,31	287,0	0,28
Yarın	1.121,4	1,51	1.220,7	1,02
Diğer	39,0	0,03	81,4	0,07
Rüzgar	41,50	0,04	38,50	0,03
Hidrolik (Su)	30.922,50	33,14	30.287,90	25,33

Üretici Kuruluşlar	2004 yılı İlk Dokuz Ay		2005 yılı İlk Dokuz Ay	
	Miktar (Gwh)	Oran (%)	Miktar (Gwh)	Oran (%)
Toplam	111.409,80	100,00	119.577,80	100,00
EÜAŞ ve Bağlı Ort.	55.738,2	50,03	55.529,8	46,44
Otoprodüktörler	17.484,8	15,69	12.860,5	10,75
Üretim Şirketleri	38.346,8	34,42	51.187,8	42,81

Elektrik tüketim bilgileri

2005 yılının ilk dokuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre elektrik tüketimi yüzde 0,02 oranında arttı. Toplam tüketimin yarısını sanayi kullanır. Sanayideki enerji tüketimi artışı, sanayi üretimindeki artışını belgeler. Yılın ilk dokuz ayında sanayideki elektrik tüketimi yüzde 4,33 oranında azalmış. Büyümede dünya rekorları kırdığı söylenen ekonomimiz bu işi elektrik tüketimini arttırmadan nasıl becermiş acaba? Toplam tüketimde ev tüketiminin payı yüzde 25,07, sokak aydınlatmasının payı ise yüzde 2,73 dolayında. Sokak aydınlatmasında kullanılan elektrik miktarında yüzde 0,3 azalma var. Sokaklar geçen yıla göre kararmış.

Kullanım Alanı	2004 yılı ilk dokuz ay		2005 yılı ilk dokuz ay	
	Milyar (GWh)	Oran (%)	Milyar (GWh)	Oran (%)
Toplam	85.558	100,00	87.509	100,00
Resmi Daire	3.849	4,50	4.185	4,78
Sanayi+Otoprodüktör	39.822	46,54	36.939	42,21
Ticarethaneler	11.026	12,89	12.390	14,16
Meskenler	19.592	22,90	21.942	25,07
Tarımsal Sulama	1.699	1,99	1.658	1,90
Şantiyeler	1.014	1,16	1.211	1,38
Sokak Aydınlatması	2.595	3,03	2.385	2,73
Diğer+EÜAŞ Direkt Satışı	5.961	6,97	6.799	7,77

Parasal değerler açısından baktığımızda.

2004 yılının ilk dokuz ayında 8 Milyar 616 Milyon YTL olan parasal değer,2005 yılının ilk dokuz ayında 9 milyar 546 milyon YTL olmuştur. Buna göre elektrik satış gelirleri cari fiyatlarla yüzde 11 oranında artmıştır. Üretim ve tüketim oranlarına göre fazla artış gösteren bu değerlerden hareketle, zam yapılmadığı söylenen elektrik fiyatlarında bu artış nereden gelmektedir. Gizli zamlar mı söz konusudur?

Kullanım Alanı	2004 yılı ilk dokuz ay		2005 yılı ilk dokuz ay	
	Değer YTL	Oran (%)	Değer YTL	Oran (%)
Toplam	8.616.292.932	100,00	9.546.376.293	100,00
Resmi Daire	534.175.778	6,20	614.956.505	6,44
Sanayi+Otoprodüktör	2.537.534.542	29,45	2.708.745.505	28,37
Ticarethaneler	1.782.171.491	20,68	2.031.011.566	21,28
Meskenler	2.558.129.945	29,69	2.885.093.953	30,25
Tarımsal Sulama	207.157.063	2,40	202.246.375	2,12
Şantiyeler	165.941.674	1,93	197.524.800	1,65
Sokak Aydınlatması	230.827.342	2,68	202.813.715	2,12
Diğer+TETAŞ Direkt Satışı	600.355.097	6,97	740.681.698	7,76

Kayıp kaçak artıyor

Teknik kayıp ve ticari kaçak açısından baktığımızda ise, kayıp ve kaçakların hız kesmediğini görüyoruz. 2004 yılının ilk dokuz ayında %30 olan kayıp-kaçak oranı 2005 yılı aynı dönem için % 37 olarak görülmektedir.

	2004 ilk dokuz ay (Gwh)	2005 ilk dokuz ay (Gwh)
Üretim	111.490,80	119.577,80
Tüketim	85.558,00	87.509,00
Kayıp-Kaçak oranı	% 30	% 37